

[Leif Hermann]

sikre minimumsrettighederne. Disse tanker har deres rødder langt tilbage i europæisk historie og er gået igen i den amerikanske uafhængighedserklæring, den franske revolution, de demokratiske forfatninger i Europa fra midten af forrige århundrede, Folkeforbundet og De Forenede Nationers formelle og idelle grundlag.

Menneskerettighederne er i dag konkretiseret i en række erklæringer fra De Forenede Nationer og i Europarådets menneskerettighedskonvention, i en række internationale konventioner osv.

Som dansker er det meget lidt af det, der siges i de tekster, i de menneskerettigheder, man ikke kan skrive under på. Faktisk kan man acceptere det hele. Alligevel synes det at knibe med at få gjort alle disse mange erklæringer, smukke og rigtige, til virkelighed. Tv's, radios og avisers så at sige daglige meldinger om sult, massearbejdsløshed, social elendighed, krig, analfabetisme, tortur og politisk undertrykkelse synes at vise os en verden, der ligger længere og længere fra menneskerettighedernes virkeliggørelse.

Hvorfor mon det? Er det, fordi de rettigheder er tænkt og formuleret for det meste af veloplyste europæere og deres efterkommere i den udviklede del af verden? Er det, fordi de samfundssystemer, vi i den udviklede verden har, er bygget på, at mange af ulandene ikke er i stand til at realisere menneskerettighederne? Er det eksempelvis at beskytte barnet mod enhver form for forsømmelse, grusomhed og udnyttelse, som der står i erklæringen om barnets rettigheder, at sælge eller sejle våben til krigsførende magter? Har vi egentlig selv været gode til at efterleve de øvrige bestemmelser i erklæringen om barnets rettigheder fra 1959, når tv og radio kan fortælle os, at de amtskommunale forsorgshjem som en sidste mulighed for at få tag over hovedet søges af flere og flere unge og yngre?

Har vi selv været så gode til at efterleve, hvad vi har skrevet under på og tilsluttet os på anden vis, når vi reelt har lukket grænsen for folk, for hvem det aktuelle behov er, at nogen giver dem retten til en seng, til mad, til tryghed og fravær af frygt for liv og frihed? Er vi nu også helt sikre på, at vi ikke overtræder resolutioner og rekommandationer, hvis vi vedtager justitsministerens forslag om udvidelse af adgangen til varetægtsfæng-

sling? Ja, nogle er måske sikre. Jeg er det langt fra.

Også disse spørgsmål skal stilles i dag. Det er derfor vigtigt ikke blot at se på, hvad andre gør, men hvad vi selv gør, og hvordan vi forvalter de idealer, der skal gøre verden til et godt sted at leve. Vi har vældig brug for et menneskerettighedscenter i Danmark, ikke bare til at fortælle os om andre, men også til at pudse de vinduer, vi selv har.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg er glad for, at Folketinget i dag behandler et forslag om, at Danmark skal indføre som særligt forskningsområde studiet af menneskerettighederne.

Til ministerens bemærkninger om, hvordan vi burde have behandlet det, synes jeg, der er grund til at understrege, at vi er det sidste af de nordiske lande: Norge, Sverige, Finland og Danmark, der indfører et sådant forskningsområde. Intet har, så vidt jeg har forstået, forhindret nogle eller bare et af vore universiteter i at foreslå et sådant særligt forskningsområde. Et sådant forslag er ikke kommet fra dem. Det var nødvendigt, at vi herinde handlede. Det synes jeg må siges til ministerens bemærkninger, som efter min opfattelse ikke var så forfærdelig dybtgående.

Jeg vil gerne understrege det, som allerede er blevet sagt af en af ordførerne, det var den konservative ordfører, nemlig at menneskerettighederne ikke er noget, der er givet én gang for alle. Det er en fortsat proces, noget, der er under stadig udvikling. Jeg tror, det er meget væsentligt at fastholde det, særlig når vi taler om at oprette dette som forskningsområde.

Retten til et liv uden indblanding fra myndighedernes side, friheden til udfoldelse, var vel noget af det, der først etablerede menneskerettighederne, men derefter kom der jo retten til at få et grundlag, så man virkelig kunne nyde godt af den frihed, der blev talt om at det enkelte menneske skulle have. Det tror jeg nok er en af de væsentligste udvidelser af menneskerettighedsområdet. Den ligger nær ved vor tid, og jeg tror, det er væsentligt, at vi holder fast i, at det ikke blot er de teoretiske friheder og grundlaget for dem, men også den rent praktiske hverdag, der er